

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Wyszaków w 2024 roku

1. Cel Analizy gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Wyszaków

Analiza została przygotowana w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy Wyszaków w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

2. Podstawa prawna sporządzenia Analizy

Analiza została przygotowana w oparciu o zapisy art. 9tb ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399 z późn. zm.), który to przepis szczegółowo określa zakres i termin przeprowadzenia analizy oraz sposób przekazania jej do publicznej wiadomości.

3. Ogólna charakterystyka systemu Gospodarowania Odpadami Komunalnymi w Gminie Wyszaków

Gmina Wyszaków realizowała obowiązek odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych tylko z nieruchomości zamieszkałych. Podmioty prowadzące działalność gospodarczą oraz właściciele nieruchomości letniskowych zobowiązani byli do zawarcia umów na odbiór odpadów z podmiotami figurującymi w Rejestrze Działalności Regulowanej w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi prowadzonego przez Burmistrza Wyszkowa.

Zasady odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych realizowano zgodnie z zapisami Uchwały LIII/598/22 Rady Miejskiej w Wyszakowie w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Wyszaków oraz Uchwały LVI/632/23 Rady Miejskiej w Wyszakowie w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów.

Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, położonych na terenie Gminy Wyszaków realizowany był na podstawie umów zawartych z: konsorcjum firm RDF Sp. z o.o. i MPK PURE HOME Sp. z o.o. W poniższej tabeli przedstawione są odbierane przed nieruchomości frakcje odpadów oraz częstotliwość ich odbioru:

	Zabudowa jednorodzinna teren miasta	Zabudowa jednorodzinna teren gminy	Zabudowa wielorodzinna
Zmieszane odpady komunalne	Co 2 tygodnie	Co 2 tygodnie	3 razy w tygodniu
Segregowane odpady komunalne: papier, tworzywa sztuczne i bioodpady	Co 2 tygodnie	Co 2 tygodnie	2 razy w tygodniu
Segregowane odpady: szkło	1 raz w miesiącu	1 raz w miesiącu	1 raz w tygodniu
Odpady wielogabarytowe i zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	2 razy w roku	2 razy w roku	co miesiąc

Tab. 1. Częstotliwość odbioru odpadów w poszczególnych rodzajach zabudowy na terenie gminy Wyszaków.

Uzupełnieniem systemu odbioru odpadów komunalnych sprzed posesji jest gminny Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych działający w Wyszkanie w dzielnicy przemysłowej. Punkt czynny był od poniedziałku do soboty w godzinach 10 – 18. Zarówno lokalizacja, jak i godziny pracy PSZOK zapewniają łatwy dostęp dla mieszkańców chętnych do pozbywania się odpadów we właściwy sposób. PSZOK prowadzi odbiór odpadów remontowych z samodzielnie prowadzonych prac, odpadów ulegających biodegradacji, odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zużytych opon z samochodów osobowych, papieru, tworzyw sztucznych, szkła oraz innych odpadów komunalnych gromadzonych selektywnie.

Przeterminowane leki odbierane są we wszystkich aptekach na terenie Gminy Wyszaków oraz w PSZOK.

Uzupełnieniem systemu odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych są pojemniki służące do odbioru odzieży używanej zlokalizowane na terenie całej gminy oraz pojemniki do zbiórki baterii ustawione w punktach sprzedaży.

Na terenie gminy Wyszaków obowiązywała metoda ustalania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi zależna od liczby mieszkańców nieruchomości. Przyjęte przez Radę Miejską w Wyszkanie stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi kształtowały się w następujący sposób:

Okres obowiązywania	Stawka podstawowa w zł	Stawka podwyższona w zł
01.01.- 31.01.2024 r.	25,90	51,80
01.02.2024 – 31.12.2024	33,90	67,80

stawka podwyższona opłaty ma charakter sankcyjnym, naliczana może być w przypadku niewywiązywania się z obowiązku selektywnej zbiórki odpadów.

Zgodnie z zapisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach ustanowione było zwolnienie z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi, którzy kompostowali bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym. Zwolnienie naliczane było dla każdego gospodarstwa domowego w wysokości 4% naliczonej opłaty ogółem. Opłaty pobierane były w cyklach kwartalnych, do 20 dnia ostatniego miesiąca kwartału. Przyjęta stawka opłaty w znaczący sposób preferowała selektywną zbiórkę odpadów.

4. Analiza możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania

Ustawa z dnia 19 lipca 2019r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019r. poz. 1579), która weszła w życie z dniem 6 września 2019r. zniósła regionalizację w zakresie przekazywania odpadów komunalnych.

Zmieszane odpady komunalne, selektywnie zbierane odpady zielone i inne bioodpady oraz pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych były zagospodarowywane w instalacjach na terenie całego kraju. W związku z brakiem regionalizacji analiza możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych musi obejmować obszar całego kraju.

Firmy realizujące odbiór odpadów komunalnych na terenie Gminy Wyszaków nie zgłaszały problemów z możliwością przekazania odpadów do zagospodarowania lub składowania.

5. Analiza potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi

Gmina Wyszaków prowadzi gospodarkę odpadami komunalnymi w oparciu o umowy z podmiotami zewnętrznymi prowadzącymi działalność z zakresu gospodarki odpadami. Zadania inwestycyjne gminy w zakresie gospodarki odpadami ukierunkowane były na działania z zakresu selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Przeprowadzono dwa zapytania

ofertowe mające na celu wyłonienie wykonawcy dokumentacji technicznej budowy punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

6. Analiza kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych (wg. stanu na dzień 31.12.2024 r.)

Koszty odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych pochodzących od właścicieli nieruchomości zamieszkałych położonych na terenie Gminy Wyszaków wyniosły w 2024 r. 18 133 458,48 zł. Na koszty te składał się odbiór, transport, zbieranie, odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych oraz funkcjonowania Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych i odbioru przeterminowanych leków, co stanowiło kwotę 17 780 977,14 zł. Koszty obsługi administracyjnej systemu wyniosły 352 481,34 zł. Wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 14 092 166,57 zł.

W 2024 roku wystawiono 2 498 upomnień na łączną kwotę 873 761,35 zł. Sumaryczna wartość zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosiła na dzień 31.12.2024 r. 1 339 992,64 zł.

7. Analiza liczby mieszkańców, złożonych deklaracji oraz deklarowanego sposobu gospodarowania odpadami

Zgodnie ze stanem na dzień 31.12.2024 r. deklaracje o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi złożone były dla 8 583 nieruchomości. W złożonych deklaracjach wykazano zamieszkanie na terenie Gminy Wyszaków 34 952 osób. Liczba osób zamieszkujących nieruchomości kształtowała się w następujący sposób:

Miasto	22 683
Teren wiejski	12 269

Tab. 2. Liczba mieszkańców z podziałem na miejsce zamieszkania

Zgodnie z zapisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nie ma możliwości zadeklarowania nieselektywnej zbiórki odpadów. Wszyscy mieszkańcy Gminy Wyszaków zobowiązani są do prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów.

W 2024 r. nie wszczęto postępowań wobec właścicieli nieruchomości, którzy nie złożyli deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Do 76 właścicieli nieruchomości skierowano wezwania do złożenia deklaracji lub wyjaśnień w zakresie złożonych deklaracji. Właściciele 74 nieruchomości złożyli deklaracje lub wyjaśnienia. Postępowania wobec właścicieli nieruchomości wszczynane są w przypadku uporczywego uchylania się od złożenia deklaracji lub wyjaśnień.

8. Ilość odpadów wytwarzanych na terenie Gminy Wyszków oraz osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych

W 2024 r. na terenie Gminy Wyszków odebrano sprzed posesji i zebrano w PSZOK od właścicieli wszystkich nieruchomości 22 237,23 Mg odpadów komunalnych oraz 587,16 Mg odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Są to zarówno odpady pochodzące od właścicieli nieruchomości zamieszkałych jak również odpady komunalne z nieruchomości niezamieszkałych, w tym z działalności gospodarczej. Od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych odebrano sprzed posesji łącznie 19 039,3750 Mg odpadów.

Ilość odpadów komunalnych pochodzących od właścicieli nieruchomości zamieszkałych w 2024 r. wyniosła 19 349,8501 Mg. Z terenu Gminy Wyszków od mieszkańców bezpośrednio sprzed posesji odebrano 16 159,16 Mg odpadów, a w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych 3 189,6901 Mg odpadów komunalnych oraz remontowych i budowlanych. W ramach realizacji umów na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych odebrano 7 946,50 Mg zmieszanych odpadów komunalnych, 605,2400 Mg odpadów wielkogabarytowych, 3 473,88 Mg odpadów ulegających biodegradacji, 783,74 Mg szkła, 1343,42 Mg papieru i tektury, 1656,06 Mg tworzyw sztucznych.

W ramach działania PSZOK odebrano w 2024 r. 2 610,6901 Mg odpadów komunalnych oraz 579,00 Mg odpadów remontowych i budowlanych, które nie stanowią odpadów komunalnych, ale muszą być przyjęte w PSZOK. Mieszkańcy przekazywali do PSZOK poza odpadami budowlanymi i remontowymi również bioodpady, których przyjęto 1 082,14 Mg. W 2024 r. odpadami najchętniej przekazywanymi przez mieszkańców były jednak odpady wielkogabarytowe – przyjęto ich aż 1 441,06 Mg.

Gmina Wyszków w 2024 r. osiągnęła 20,38 % poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych.

Analiza ilości odbieranych od właścicieli nieruchomości odpadów wskazuje, że selektywna zbiórka odpadów komunalnych jest prowadzona przez mieszkańców, jednak w dalszym ciągu wymaga zaangażowania na rzecz poprawy jej jakości.

Ważnym elementem systemu jest odbiór odpadów remontowych. Wprowadzona konieczność posiadania potwierdzenia uprawnienia do przekazywania tego typu odpadów wyraźnie wskazuje, że konieczne było uszczelnienie systemu i ograniczenie go tylko i wyłącznie do faktycznie zamieszkałych nieruchomości. Dokonując porównania rok do roku należy zauważyć jednak wzrost ilości odpadów remontowych przekazywanych do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych.

Szczególnie duży wzrost zauważono w przypadku odpadów wielkogabarytowych przekazywanych do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych

Analiza strumienia odpadów wskazuje na konieczność dalszej ustawicznej edukacji prowadzącej do jeszcze lepszego wydzielania odpadów surowcowych ze strumienia odpadów zmieszanych.

9. Ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych odbieranych z terenu gminy oraz pozostałych z przetwarzania odpadów komunalnych pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania oraz masę odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania

Zgodnie z danymi przekazanymi przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Wyszaków zostały przekazane do składowania następujące ilości odpadów powstałych po sortowaniu zmieszanych (niesegregowanych) odpadów komunalnych 1 858,9831 Mg odpadów frakcji o wielkości od 0 do 80 mm i 898,7670 Mg odpadów frakcji powyżej 80 mm.

Pozostałości po sortowaniu zmieszanych (niesegregowanych) odpadów komunalnych przekazywane były do składowania w instalacjach na terenie województw: mazowieckiego, lubuskiego, zachodniopomorskiego, świętokrzyskiego, śląskiego, wielkopolskie.

Nie przekazano do składowania zmieszanych (niesegregowanych) odpadów komunalnych bez ich sortowania, zostały one zagospodarowane w innych procesach niż składowanie. Odpady zielone przetwarzane były w procesach kompostowania. Do składowania zostało przekazane łącznie 117,18 Mg innych odpadów nieulegających biodegradacji.

Do termicznego przekształcania odpadów przekazano 162,30 Mg odpadów to jest 1,39 % wszystkich odebranych i zebranych odpadów komunalnych.

10. Edukacja ekologiczna

W roku 2024 prowadzone były szeroko zakrojone działania edukacyjne. W dniach 21 – 24 marca 2024 r. miały miejsce obchody Wyszakowskich Dni Wody. Podczas tego wydarzenia w dniu 23 marca miało miejsce wydarzenie otwarte dla mieszkańców, podczas którego na jednym ze stanowisk odbywały się zajęcia z zakresu segregacji odpadów pokazujące, nie tylko najmłodszym mieszkańcom w jaki sposób prawidłowo przygotować odpady do odbioru. Organizowane dla dzieci pokazy i konkursy w atrakcyjny sposób utrwały wiedzę z zakresu segregacji odpadów.

Mieszkańcy chętnie uczestniczyli w akcjach sprzątania terenów swoich miejscowości. W dniu 9 marca 2024 r. akcja miała miejsce w miejscowości Kamieńczyk, 11 maja 2024 r. miejscowości Gulczewo, Kamieńczyk i Wyszaków brały udział w ogólnopolskiej akcji Operacja Czysta Rzeka. W dniu 21 maja 2024 r. mieszkańcy mogli przekazać odpady segregowane oraz elektroodpady

w zamian za sadzonkę drzewka w ramach akcji „Drzewko za elektroodpad”. Uczniowie wyszkowskich szkół brali udział w ogólnoswiatowej akcji „Sprzątanie Świata” w dniu 16 września 2024.

Urząd Miejski w Wyszkowie przeprowadził również dużą akcję edukacyjną w mediach społecznościowych gminy przybliżającą zasady funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami oraz poprawnej segregacji pod nazwą „Poznajcie śmieci” – cykl dla dorosłych i dzieci.

Podejmowane działania mają na celu zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi.

11. Podsumowanie

Podstawowym zadaniem Gminy Wyszków na najbliższe lata w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi jest prowadzenie powszechnej edukacji ekologicznej obejmującej swym zakresem wszystkich mieszkańców – zarówno dzieci, ale przede wszystkim dorosłych. Szczególnie istotnym jest prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowej segregacji odpadów w zabudowie wielorodzinnej oraz w przedmiocie sposobu i znaczenia segregacji bioodpadów przez wszystkich mieszkańców. Zmiana sposobu wyliczania poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego wykorzystania wymaga zwrócenia szczególnej uwagi naszych mieszkańców na prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów. Ze względu na zmianę przepisów szczególnej wagi nabiera prowadzenie działań promujących przydomowe kompostowanie odpadów zielonych przez właścicieli nieruchomości jednorodzinnych, szczególnie na terenach wiejskich.

Dodatkowo należy podjąć działania mające na celu uszczelnienie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, by z jednej strony objąć systemem wszystkie nieruchomości zamieszkałe oraz wszystkich mieszkańców nieruchomości wskazanych do obsługi na mocy złożonych przez właścicieli nieruchomości deklaracji, jak również ograniczyć dopływ do systemu odpadów pochodzących na przykład z działalności gospodarczej. Intensyfikacji działań wymaga również edukacja z zakresu zapobiegania powstawaniu odpadów, w tym prowadzenia wymiany i naprawy wykorzystywanych już dóbr kierowana nie tylko do właścicieli nieruchomości zamieszkałych ale także podmiotów prowadzących działalność gospodarczą.